



## Sefa Koyuncu

Yaşadıkça

sefa.koyuncu@tg.com.tr

# Büyük Selçuklu Mirası

**C**umhurbaşkanı **Abdullah Gül**, himâyelerinde neşredilen beş dev ciltlik "**Büyük Selçuklu Mirası**" külliyyatını "**Takdim**" yazısında diyor ki:

**Büyük Selçuklu Devleti** yaklaşık 1000 yıl önce tarih sahnesine çıkmış ve bugün üzerinde 28 ayrı devletin kurulduğu muazzam bir coğrafyada hüküm sürmüştür.

**Horasan**'dan başlayan **büyük Türk göçü**, **Yemen**'e, **Mısır**'a ve **Akdeniz**'e ulaşan geniş bir bölgenin **Selçuklu** etkisine girmesi ile neticelenmiştir. **Anadolu Selçukluları**'ni, **Harizm Devleti**'ni, **Suriye**, **Irak** ve **Kirman Selçukluları**'ni bu büyük medeniyetin birer unsuru olarak görmek gerekmektedir.

**Türk geleneği** ile **İslâm inancını** kaynaştırmayı başaran **Selçuklular**, ordu düzeninden, toprak ve vakıf düzenine kadar birçok müessesenin kendine has bir yapı kazanmasını sağlamışlardır.

**Selçuklular**, farklı milletlerin bir arada yaşadığı coğrafyada hoşgörü ortamı oluşturmayı da başarmışlardır. Bu yönüyle **Selçuklular**, birlikte yaşama pratiği bakımından bize son derece güzel örnekler sunabilmektedirler. Farklı düşünmeye ve farklı düşünene tahammülü son derece güzel uygulayabilen bu medeniyet matematik, astronomi, felsefe, dinî ilimler, güzel sanatlar gibi alanlarda yetkin insanlar yetişmesine ve özgün eserler verilmesine de vesile olmuştur.

"**Işık doğudan yükselir**" sözünü doğrularcasına bir medeniyet kuran **Selçuk**, **Çağrı** ve **Tuğrul Beylerle**, ihtişam çağının yıldızları **Alparslan**, **Melikşah** ve **Sultan Sencer** tarihteki seçkin yerlerini almışlardır.

Günümüzde de geçerliliğini sürdüren çok değerli mesajlarıyla gönümüzü ve ruhumuzu aydınlatan **Ahmed Yesevî**, **Muhiddin Arabî**, **Konevî**, **Serahsî**, **Yusuf-i Hemedanî**, **Şehristânî**, **Abdülkadir Geylanî** gibi şahsiyetler fıkıh, tefsir, kelam, tasavvuf gibi alanlardaki derin vukûflarıyla hâlâ kendi semasının yıldızları olarak anılmaktadırlar.

**Büyük Selçuklu** ve takipçileri mimaride çığır açmışlardır. Bir medeniyet inşasına girişen **Muhammed bin Atsız**, **Kelük bin Abdullah**, **Ahlatlı Hürrem Şah**, **Hacı Birtî oğlu Mekki**, **Kerimüddin Erdişah**, **Hocentli Abdülgaffar oğlu Yusuf**, **Şamlı Havlan oğlu Muhammed**; taşa, tuğlaya ve çiniye ruh vermişler, bugün hayranlıkla seyrettiğimiz cami, türbe, köprü ve kervansarayları yapmışlardır.

Edebiyat tarihine **Ömer Hayyam**, **Mevlânâ**, **Sadi-i Şirazî**, **Enverî**, **Cürcânî**, **Ebyurdî**, **Ezrâkî**, **Yunus**; müspet ilimlerde **İbn-i Sina**, **Birunî**, **Beyhakî**, **Vâsıtî**, **Tûsî**, **Cezerî** gibi isimleri kaydeden bu kadim medeniyeti yeniden okumalıyız.

**Büyük Selçuklu Mirası**'ndan söz ederken bir yandan da şarkın kandil şehirleri **Merv**, **Rey**, **Ürgenç**, **Şiraz**, **Kirman**, **İsfahan**, **Bağdat**, **Dehistan**, **Kudüs**, **Halep**, **Şam**, **Belh**, **Herat**, **Ahlat**, **Divriği**, **Sivas**, **Kayseri** ve **Konya**'dan söz etmiş oluyoruz.

Günümüzde bu büyük medeniyete sahip çıkmak ve ona vefa göstermek en çok bizim vazifemizdir. Zira **Büyük Selçuklu** 1157'de tarih sahnesinden çekilirken, onun devamı durumundaki **Anadolu Selçuklu Devleti** 1308 yılına kadar hüküm sürmüş ve **Anadolu**'yu vatan yapmıştır. Biz bu geleneğe sahip çıkarak insanlığın ortak mirası hâline gelmiş Selçuklu dönemine ait yapıların ve müzelerde bulunan objelerin hakkıyla korunmasını sağlamaya çalışmalıyız.

Himayemizle gerçekleşen belgesel ve kitapların bu alanda çıkarılacak herkese yeni ufuklar açacağını düşünüyorum.

**Büyük Selçuklu Mirası Projesi**'nin hayata geçirilmesinde emeği geçen **Konya Aydınlar Ocağı Derneği**'ni, **Konya Selçuklu Belediyesi**'ni, **Başbakanlık Tanıtma Fonu**'nu **TİKA**'yı, proje koordinatörü **İbrahim Divarçı**'yı, editörler **Prof. Dr. Osman Eravşar** ve **Prof. Dr. Haşim Karpuz**'u, fotoğraf sanatçıları **Ahmet Kuş** ve **Feyzi Şimşek**'i tebrik ediyorum.

**Abdullah Güi**  
**T.C. Cumhurbaşkanı**



Makaleyi,  
yazarın sesinden  
dinlemek için QR  
kodunu okutun.